

Nabídka témat kvalifikačních prací (J. Koumar)

Zaměření prací: Vybraná témata z hospodářských a sociálních dějin venkova v raném novověku (16. - 18. století)

Regionální rozsah, využití pramenů: Práce se bude orientovat k dějinám vybraného místního celku (např. vesnice, rychta, panství aj.) z pohledu hospodářských či sociálních aspektů jeho vývoje. Předpokládá se využití pramenů zaměřených na poddanské obyvatelstvo z provenience velkostatků - např. urbáře, pozemkové knihy, katastry, soupisy poddaných, matriky, normativní prameny (zejm. hospodářské instrukce, poddanské řády) atd.

Vybrané ukázky pramenů:

Prosím pokuste se ukázkou daného pramene pročíst a vyzkoušet si její „paleografickou náročnost“, rovněž je vhodné se s předstihem seznámit se základní doporučenou literaturou.

- [Urbář](#)
- [Pozemkové knihy](#)
- [Matriky](#)
- [Vrchnostenský soupis poddaných](#)
- *Katastry – Berní rula (originál, edice)*

Příklady dílčích témat:

I. okruh:

Vybrané aspekty z dějiny obyvatelstva daného venkovského celku s využitím vybraného pramene

Např.

- Finanční aspekty majetkového transferu poddanské nemovitosti ve vybrané lokalitě, tj. problematika ceny poddanské nemovitosti, jejího splácení (na základě studia cenových údajů v pozemkových knihách)
- Okolnosti změn v držení poddanské nemovitosti (charakteristika rámce majetkového transferu, dispozice s poddanskou nemovitostí a dědické praxe na základě studia pozemkových knih)
- Způsoby „sociálního zabezpečení“ venkovského obyvatelstva v raném novověku (např. studium fenoménu výměnku, péče o sirotky aj., zejm. na základě pozemkových knih, soupisů obyvatel aj.)
- Poddanské obyvatelstvo vybraného panství (rychty, vesnice apod.) po třicetileté válce (na základě soupisů obyvatel, katastrů, urbářů aj.)
- Populační a demografický vývoj poddanského obyvatelstva (na základě soupisů obyvatel, matrik a katastrů)
- Postavení poddanského obyvatelstva (např. zatížení poddanskými povinnostmi a jeho vývoj na základě studia urbářů, poddanských řádů, instrukcí aj.,)

II. okruh:

Hospodářský a územní vývoj daného vrchnostenského celku:

Zde se autor kvalifikační práce blíže zaměří k aspektům vývoje daného velkostatku například v podobě charakteristiky rozsahu a aktivit režijního hospodářství, vybraných prvků zkoumaného panství (např. mlýny, pivovary, krčmy, komunikace atd...), rozsahu a aktivit poddanského hospodaření aj. Podkladem k problematice se mohou stát zejm. dochované prameny z agendy velkostatku – urbáře, inventáře, vrchnostenské instrukce a řády, účty, mapové a obrazové doklady, katastry aj.)

Např.

- Hospodářské poměry vybraného panství po třicetileté válce
- Režijní podnikání vybraného velkostatku na sklonku doby předbělohorské
- Hospodaření poddaných vybraného panství v 17. století apod.
- Vývoj prvků kulturní krajiny spojené s konkrétním celkem (panství, rychta, vesnice atd...)